

ТЕЗЕЕВИ ГНОМЧЕТА

Разказ на Г.Е.М.Симов

Живял някога един търговец, който се казвал Стафен Бломот. Той бил най-честният търговец в цялата империя, и освен, че се гордеел с това, се и славел с този факт. Естествено, за да бъде един човек търговец, той трябва да продава някакви неща, пък и да ги продава по-скъпичко, отколкото ги е купил, инак нито би бил добър търговец, нито би могъл да си изкара прехраната.

Стафен Бломот, тъй като хем бил добър търговец, хем бил и честен, бил открил как да купува разни неща на ниски цени и да ги продава на високи. За целта се занимавал главно с благородниците в империята, които били и богати, и склонни да плащат повече за това, което си купували. Стафен продавал бижута, които първо купувал на граница с Трибелория.

Нещата се нареждали много удобно почти всеки път, защото кантонците били особено строги относно това кому позволявали да влезе в империята, дори и на тази съюзническа граница. Та идвали до там кервани, не само трибелорски, а сантийски и мабалски, понякога дори шерски, и като се оказвало, че няма да им стигнат парите за подкуп, стъкмявали биваци и продавали, каквото можели.

Пазачите на границата прибирали по няколко скромни подкупчета - тъй като не било непозволено да се прави пазар, но да се разтакават хора по границата било - а търговците все успявали да продадат, каквото имали, и всички били доволни. Купувачите - като Стафен - също били доволни, понеже трибелорското злато се водело най-качественото злато от тази страна на Барьерното Море.

Един хубав ден, малко преди обяд, един точно такъв пазар се разигравал в граничното селце Жибреен. Стафен бил пристигнал миналата вечер с трима слуги, шест празни сандъка и по една торба на човек. Кесията му била пълна с жълтици, а бъдещето му - пълно със сделки.

И тъй тръгнал Стафен да щъка напред назад по пазара, придружен от верния си слуга Гхаамид, влаещ един сандък и носещ на гръб торбите, в които отивали нещата, купени от господаря му. Търговецът обичал да се пазари и да прави сделки, та дълго висял пред някой от килимите или масите, на които били изложени дрънкулките, продавани от чуждестранните търговци, и се опитвал да ги убеди да му ги продадат по-евтинко.

Не му се получавало особено често, поне не за суми, на които би бил доволен, но все си се забавлявал. Кесията му започнала да олеква, а Гхаамид трябвало двукратно да ходи до другите си, за да изсипе торбите в сандъците. Много неща вече бил купил Стафен, но все имал още пари от заделените за тази експедиция, та продължил.

Пазарната глъчка го подканвала още по-яростно да се пазари, но боклучките, които били на продан не успявали да го съблазнят, докато не видял една особено любопитна сергия. За разлика от повечето си конкуренти, които врякали като гъски и се опитвали да пробутат нещо за вълшебно, двойката, която обслужвала тази конкретна сергия, имала великодушен вид.

Стафен, всъщност, хич не бил сигурен, че тези търговци били великодушни, но изразенията на обгорените им от слънцето лица, едното толкова черно, че даже не било такова от тен, честният препродавач решил да види какво щели да му предложат. И застанал той пред тях, оценил любопитните им одежди - по всичко си личало, че тези хора били сантийци - и загледал това, което продавали.

Бижута, ама какви! Гривни от злато и сребро, с изкусно извезани в тях форми - били те на камилки, хиени, или символи на някой Бог - пръстени, накичени с грамадни скъпоценни камъни, улавящи слънчевата светлина така жадно, че изглеждали някак възпламенени. Имало герданчета, обеци и верижки, всяка по-фина от предходната, и всички така лъскави и гладки, че на Стафен му се стрували някак течни.

Той много се въодушевил от тази гледка, защото самите накити били особено хубави, но най-вече защото си помислил за това колко много парички щял да изкара, щом ги продадал. Но, понеже бил същински добър търговец, изразението на лицето му си останало особено непоклатимо - както и било удачно да бъде, когато се явявал в ролята на купувач.

Един продавач, щом види интерес и любопитство в очите на някой зяпач, започва да го подготвя, пък даже си набелязва и някаква цена, обикновено по-височка от тази, която би се предложила на друг, не-чак-толкова заинтересован гледач. Та Стафен винаги се правел на страшно равнодушен, защото тогава можел да избегне по-високи цени.

- Тези от злато ли са правени? - попитал той, махвайки небрежно с ръка. Жестът му бил толкова неточен, че можел да се разбере като отнасящ се изобщо към всичко на сергията, а не само интересувалите го бижута.

- Ооо, да, да! - възкликнала жената, гласът ѝ разкрасен от тежък акцент, който бил точно сантийски, както и бил предполагал Стафен. - Всичко е правено от злато!

Най-честният в цялата империя търговец кимнал и си придал многозначително замислен вид, докато гледал накитите. Хубаво било, че всичко било златно, освен онова, дето било сребърно,

ама и то било доста хубаво. Ценни, качествени бижута, които би могъл да продаде за много пари - стига да ги купи на хубава цена.

- Колко пари? - питал Стафен, сочейки една конкретна гривна. Тази гривна, точно, всъщност доста му се била харесала. Била такава, която могла да се носи и от мъж, и от жена, като би стояла различно на различни мъже и жени, но във всеки случай би им придавала един такъв изискан, изящен, дори, вид. Била толкова изкусно изработена, че красотата ѝ произлизала главно от начина, по който били навързани многото златни елементи - имало само едно скъпоценно камъче, червеникаво, навярно гранатче.

Но наистина, не било това важното в нея. Гривната била, като че ли, някакво сливане на две гривни. Едната, горната, имала ръбести компоненти, с прави ъгли и много тънко, нежно синжирче, което да ги свързва. Донлата била далеч по-нежна, без нито едно ъгълче, и овалните ѝ форми се преплитали една с друга, създавайки някакво особено противоречиво гледище. Тези привидно две гривни били здраво свързани една с друга, тъй като явно били направени от едно и също парче злато.

Продавачката вдигнала ръка в отговор на Стафен, като и петте ѝ пръста били здраво изпънати.

- Жълтици? - шеговито предположил честният търговец, усмихвайки се на женицата. Тя се изкикотила и поклатила глава.

- Не, платинчета! - отвърнала и Стафен се смръщил, ама пак на майтап.

За пет платинчета, обаче, нямало как да си купи гривна, ако щяла и от злато да е, и с всички скъпоценни камъни на света да е обсипана. За пет платинчета би продал гривна, която си е купил за най-много едно платинче, пък и тогава би му се сторила нисичка печалбата, макар и с едно платинче да можеше човек да живее спокойно почти година. Е, с малко лишения, но пак - това си беше голяма сума.

Пък тази лелка му искала пет платинчета за някаква си там гривна. С едно платинче къщичка можел да си купи Стафен, а сигурно и корабче! Все така леко намусен, но само физиономийно, честният търговец огледал още веднъж това, което било на продан. Много били хубави тези бижута...

- Десет за десет даваш ли? - питал Стафен, надигайки вежда и очертавайки кръгче с пръст над гривната, която най-много му се била харесала. Жената сбърчила вежди за момент, после се

обърнала към мъжа, досега бездумно гледал, и му рекла нещо на език, неизвестен на честния търговец.

Онзи скръстил ръце, притиснал устни и се замислил. И бивало, защото много рядко можело да се намери такова събитие, на което да изкара толкова много пари. Стафен предполагал, че би му се удало да повърти още малко сделката, да намали на пет жълтици за гривната, но тогава наистина щял да се възползва по един недостоен начин от ситуацията, в която се били намерили тези търговци.

Или поне така предполагал - нямал как да знае дали са искали да посетят Кантония, или просто били дошли да продават на такива като него. И все пак, за пет жълтици златен накит бил особено евтин, особено ако накита имал украшения... Ама пък в Сантия златото текло като вода, та можело да не е толкова скъпичко там.

Казал мъжа на жената нещо, изправил се и направил две стъпки към сергията. Положил ръцете си - които не били особено големи, нито пък били широки плещите му, което било доста особено за Стафен, защото рядко виждал слаботелесни бижутери. Да, вярно било, че не им се налагало да млатят с чукове тъй, както същинските ковачи, но все по малко бивало да бият.

- Девет за десет! - рекла тя и, след малко мислене, честният търговец кимнал, взел си кесията и се разровил. Даже не му стигали платинчетата, та да плати само с тях, и трябвало да донати двадесет жълтици. Толкова празна станала кафеникавата, кожена торбичка, че почти му досмъдяло на очите. Но пък, само като си помислел колко по-дебела и по-тежка щяла да стане кесията, след завръщането му в столицата, му полекнало.

Направил вече всички покупки, които могъл да направи изобщо, Стафен си тръгнал заедно със тримата си слуги. Не бил напълнил всички сандъци, но четири от шест била задоволителна бройка, макар и последният да бил особено по-ценен от другите три. За сметка на това, обаче, кесията му наистина била изгубила звънтежа си.

По пътя обратно към столицата, Стафен имал възможността да оцени колко безразсъдно било решението му. То, всъщност, било хем безразсъдно, хем особено сигурно, но пък и в двата случая го оставяло с много ограничени количества пари, а и го обременявало с товар, които не могъл сам да мъкне.

Имал на разположението си тримата слуги, но те не му били роби. В Империята това било незаконно - а и Църквата също го забранявала - та роби нямало въобще. Естествено, хитри били

смъртните, и най-вече хората, та били измислили други начини, по които да си подсигурят евтини работници. Тези трима слуги, които вършели на Стафен работата, всъщност били задлъжнели, и то до такава степен, че изобщо вече нямали ни пари, ни домове... И за това работели за по меденка на ден, което било особено евтино и удобно за всички, нуждаещи се от някой, който можел да върши някаква работа.

Стафен, естествено, не бил особено стиснат - особено когато имал повечко парички след някоя добра сделка - и им плащал повечко, а и даже им подсигурявал храна, подслон и дрехи. Така хем си подсигурявал да не го изментят, хем се убеждавал, че всъщност ги третира с достойнството, което заслужавали всички смъртни.

Обаче сега, след като в кесията му били останали само три жълтици, а с тях трябвало да стигне до столицата, тази щедрост се оказвала доста трудоемка. Но Стафен нямал за какво да се притеснява - и без това щели да минат през един особено големичък град на път към императорския двор, а където имало голям град, имало и скупчване на богати хора. За тях една златна гривна с рубинче си струвала повече от дори две платинчета, та на честния търговец щяло да му се наложи само едно накитче да продаде, и всичко щяло да се нареди.

Да, така щяло да стане, и спокойно си платил, за да се включи към един от керваните, заминаващи от границата към столицата. Тъй като не можел да се бие, а и слугите му също не били големи биячи, не можел просто да се пласира като придружител, защото се нуждаел от поне малко защита. Така де, мъкнейки няколко килограма златни бижута, всеки се нуждаел от бранене.

Стигнал керванът до Йеда, големият град на средата на пътя от границата до столицата, и Стафен, заедно със слугите си, на които още можел да плаща, тръгнали към една от по-шикозните странноприемници в града. Честният търговец си имал любима, а и в нея го познавали, та можел съвсем спокойно да се настани за ден, два, или колкото щели да са му нужни, за да сключи сделка с някой от тукашните богаташи.

Стафен, освен, че познавал собственика на странноприемницата, в която отседнал, познавал и няколко други клечки из по-важните в Йеда. Възползвайки се от това, послухтял малко, прекарвайки цяло едно денонощие в бърбене и даже черпене на клюкари и клюкарки, и разбрал, че има един възможен купувач за него.

Обикновено, възползвайки се от това, че знаят за него, Стафен обичал да се вясва пред именията на богаташите в столицата, и да им предлага екзотичните си накити. Тъй му било най-удобно, а и

така най-често се намирали купувачи, защото го канели в приемните си, където присъствали целите семейства, или поне достатъчно от тях, че да пожелаят нещо, дори и господарят на дома да не искал нищо за самия себе си.

Тук, обаче, Стафен хич не познавал благородника, който би могъл да купи от него нещо. Поради тази причина честният търговец отишъл до най-лъскавата къща на писар в града, от която успял да се снабди с хубава хартия, една мастилница и перо. Използвайки тези пособия, написал писмо, което изпратил на онзи, който щял да му бъде клиент след съвсем малко.

И нещата се навързали, получил отговор и даже бил поканен в имението на този великодушен благородник, който навярно щял да бъде и щедър, съдейки по изящния му почерк и красивата му обител.

- Господин Бломот? - начумерил се пазачът, разположен на портата.

- Същият, - отвърнал Стафен, който пък се усмихвал най-трогателно на мургавия вратар. Със себе си бил довел двама от слугите, да мъкнат сандъка, съдържащ всички бижута, а третия бил оставил да варди останалите кутии.

- Последвайте ме до входа, - избоботил едрият мъжага и повел търговеца със слугите му. В тази схема нямало нищо необичайно, освен това, че пазачът бил само един. Империята се славела с богатствата си, които пък се притежавали от превъзходно изтънчената аристокрация на Кантония. Всеки уважаващ себе си благородник разполагал с поне половин дузина пазачи, които денонощно да бдят над сараите на господарите си!

Минали през огромната градина, която се простирала на почти половин километър пред двореца на тукашния, заможен стопанин, и слугите се нагледали на прекрасни растения, подредени по най-естетически приятните начини, по които били могли да се наредят цветя, храстчета и дръвчета. Стафен вече се бил нагледал на такива чудеса - все пак един провинциален аристократ, колкото и заможен, не би могъл да се сравнява по пищност с умопомрачителните гледки на столицата.

И въпреки това му било направено впечатление от привидната липса на градинари, която се наслагала връз липсана на пазачи, което пък, цялото, било особено особено. Но било възможно да има добро обяснение.

- Изчакайте! - заръчал пазачът, когато стигнали до стълбището, естествено мраморно, водещо към входната врата. Огромна, двукрилна, от дъбово дърво и представляща смущаващо прости, но и едновременно с това изумително майсторски издялани форми, тази врата била цяла дворцова порта.

Това, издълбано в лицето ѝ, било една свъсена гъска, седнала върху гнездо от жълтици, а изпод перушината ѝ се подавало лъскаво яйце. Странна, отвсякъде, но и други животни са били изобразявани по хорските домове, и дори гербове, та Стафен нищо не казал, но пък си помислил.

Вратата в тоя момент се открехнала, със скърцане, което било особено непристойно за една такава врата, разположена на такова централно място, и то в такъв прекрасен дом. Иззад нея си подал главата един съсухрен дядо, облечен с хубави, но добре износени дрехи, който гледал почти толкова свъсено, колкото и гъската. Хвърляйки един поглед към Стафен и слугите му, стиснал устните си и въздъхнал.

- Вие сигурно сте търговецът...

- Така е, аз съм търговецът! - възкликнал Стафен, прекъсвайки флегматичния човечец, който се оказал икономът. Онзи свъсил вежди още повече и кимнал, отваряйки вратата широко и с жест поканил търговеца и слугите му да влязат.

- Тогава заповядайте в дома на възвишения и многоуважаван господар на Алкузлан, Кашаяр Насур ал-Алкузани!

С тези свои думи, икономът повел Стафен из пищните коридори на огромното имение на този алкузански господар, който досега не бил известен на честния търговец. Това малко го учудило, тъй като не било изключение посещението му в Йеда, и уж знаел за повечето богати, и не-чак толкова богати, благородници в града.

Но ето на, явно не познавал всекиго, или пък този господар наскоро се бе преместил, или пък бил син на някой скоро починал баща господар, или изобщо не бил от общителните благородници, или просто не бил стигал до него. Важното за Стафен било, че сега щял да се запознае с този заможен човек, а и щял, навярно, да му продаде някое бижу за доста хубава сума пари.

Докато го водел през имението икономът, Стафен се оглеждал любопитно и опитвал да отгатне разни неща за домакина. Цялото дворецо-подобно сдание, в което се намирал, било много традиционно кантонско, като че ли правено по имперски образци от преди векове.

Всъщност, можело самото това имение да бъде такъв един образец, защото подобно на дрехите на иконома, всичко изглеждало доста старичко. Старо, но изключително добре поддържано. Колкото повече врати подминавали, колкото по-дълго ходел по изкусно изтъкания килим, толкова по-уверен ставал Стафен, че това тук е много старо имение. Така смятал, защото дори стените издавали някаква възраст.

Що се отнасяло до останалото, било почти очевидно, че тук се запазвало всичко, а и се поддържало възможно най-здраво. Икономът бил точно такъв - стар, и то много, но очевидно жилив и пъргав, изпълнен с живот. Дървените елементи по вратите и стените били избледнели, а килимът бил на вълнички, макар и ръбчетата му да бяха в отлично състояние.

Това могло да означава няколко неща, и повечето от тях се стрували много хубави за Стафен. Възможно било, че този ал-Алкузани щял да излезе голям скъперник - защото явно не желал да харчи парите си, за да си купува нови неща, а само, за да поправя старите. Но би могъл и да бъде човек, наскоро забогатял - не било нечувано, особено имайки предвид как се вихрели политическите условия в империята.

Можел да бъде наскоро пристигнал от столицата, или от някое друго кътче на обширната Кантония, за да поеме управлението на Алкузан... Но пък тогава защо би се озовал в такова старо имение? Въсъщност, на този въпрос Стафен могъл да си отговори.

Икономът се запрял пред една особено добре използвана врата, поне така се сторила на честния търговец, и направил знак на тримата, които го следвали, да спрат. Те така и сторили. След това почукал три пъти, изчакал, прилепил ухо до вратата, и когато чул, каквото там трябвало да чуе, откrehнал я и проврял побелялата си глава в каквата зала се криела зад нея.

- Търговецът пристигна, господарю. Да го въведе ли? - попитал икономът, и явно нещо му се казало от ал-Алкузани, защото почти веднага след това рекъл: - Да, господарю!

И вратата отворил широко, за да могат да влязат гостите, че даже се и отместил, поклонил се и разположил ръцете си така, та да изглеждат, сякаш сочел към залата, в която се намирал домакинът.

- Добър ден! - възкликнал Стафен, правейки няколко смели крачки навътре. Залата, в която се озовал, въсъщност не била точно зала, а по-скоро голяма стая, чиито стени били покрити от огромни рафтове, изпълнени с книги, свитъци, хартии и, изобщо, всякакви бумацини.

Докато коридорите, през които бил се разходил, имали вид, подсказващ, че били леко износени, тази библиотека била невероятно разкошна. Пример за това била вратата - и то точно вътрешната ѝ страна, защото външната си била захабеничка, но откъм самата стайо-зала била прелестна. Незначителните, на вид, арки с извити бедра сега му се сторили изящни и показващи изтънченост, каквато само в дворовете на истински царе могла да се наблюдава.

Всичко в тази библиотека просто блещукало, стига това да било предназначението му. Книгите били перфектно подредени, кривите форми на прозорците, толкова невъзможни на вид, намеквали, че именно знанието в безбройните токове било допринесло за тяхното създаване. А пък майсторството, което се демонстрирало от тях, от стъклата им, от завесите, очевидно копирани и разкрасени до невъзможен предел със златисти нишки, прокарани в омагьосващи кройки, от шарките им... Всичко било направо главозамайващо.

- Благодарен съм за гостоприемството ви... - добавил съвестният търговец, установявайки, че явно нито една от предполагаемите причини, поради които коридорите били някак запуснати, не била правилна. Отговорът защо бил точно тук, защото за поддръжката на такова безупречно състояние на една стая, навярно по цял ден, всеки ден, се налагало на чистачите да чистят.

- Нека разговорът се провежда по същество, търговецо! - рекъл ал-Алкузани, оставайки седнал зад бюрото си. То било едновременно отрупано с разни книжа, но и особено подредено. Ясно било, че този домакин бил много сериозен относно всяко възможно нещо. - Продаваш бижута, нали?

- Да, господарю, продавам бижута. Гривни, огърлици, пръстени; златни, сребърни; енкрустиани и чисти—

- Покажи ми гривните си! - наредил ал-Алкузани, изправяйки се от огромното си кресло. Сега като бил на крака, Стафен си дал сметка, че този човек бил особено висок, а и особено грамаден. Лицето му било опасано от гъста, все още черна брада, очите му изглеждали малки, на фона на грамадното му туловище, а на темето си нямал ни чалма, ни косъм.

Търговецът се извърнал, махнал на слугите си, и те домъкнали сандъка по-напред. Стафен го отворил и се разровил леко из неко, изваждайки една от плитките, правоъгълни тавички, които използвал, за да не омешва стоката си. През това време, ал-Алкузани бил заобиколил бюрото си и се извисявал на такава височина, че през нормални врати би му трябвало да се навежда, за да минава. Освен на височина, и на ширина бил внушителен - досущ като слон - но не бил дебел.

Поне такава усещане имал Стафен, защото гледайки загърнатия в оранжево-жълти одежди господар било лесно да се познае, че той бил много силен.

- Заповядайте, разгледайте ги! - подканил Стафен и се отдръпнал, след като бил разположил тавичката с гривните на най-горния ред в сандъка. Ал-Алкузани направил още няколко тежки стъпки към стоката и започнал да ги разглежда, без дори да ги пипа. - Гарантирам Ви, че са от най-високо качество!

- Това аз ще го реша, търговецо! - заявил грамадният мъж и скръстил ръце, продължавайки само да гледа гривните. - Златото къде е добито?

- Сантия, господарю.

- Кой майстор ги е правил? - питал ал-Алкузани, свъсил вежди и взирайки се в гривните, като че ли виждал нещо, което Стафен не виждал. Това само бегло било забелязано от него, защото почти веднага почнал да се чуди какво да отговори. От къде да знае кой е майсторът?

- Един човек, когото срещнах в Жибреен. Надежден и умел майстор, но не обменихме имената си.

Ал-Алкузани изсумтял, като че ли силно се съмнявал в думите на Стафен, но се протегнал и взел една от златните гривни. Тази точно била от чистите, и то от по-простоватите. Нито имала особени форми, нито била разкрасена със скъпоценни камъни. Освен това била и доста малка, поне за ръцете на ал-Алкузани.

- Много добър избор, - побързал да замаже положението Стафен, като се втурнал, метафорично, да увещава благородника да си купи бижутото. - Чудесно, даже, за някоя дама, тъй като колкото по-невзрачна е, на вид, гривната, толкова повече внимание тя отправя към лицето и естествената красота на носителката си. Но самото ѝ наличие, както и майсторската ѝ изработка, са показатели за вкус, а-

- Търговецо, това го зная, та спри! - наредил ал-Алкузани, продължавайки да опипва гривната и да я разглежда по всякакви начини. Наденал я на трите си прста, след което изхъмкал и я свалил.

Стафен леко се стеснил, след като му била направена тази забележка, но не се отчаял. И преди му се било случвало да се сблъска със сприхави купувачи, или направо неприятелски настроени, но му се беше получавало. Защо, пък, да не му се получи и този път?

В момента, в който тази мисъл му минала през главата, честният търговец си рекъл, че може и да не е толкова леко - поне не този път. Ал-Алкузани беше бръкнал в пазвата си и бе извадил от нея една копринена кърпичка, след което надигна гривната към устата си, оголи зъби и я гризна. Това напълно стъписа Стафен, който загуби ума и дума за момент.

- Всичките ти бижута ли са от Жибреен, сантийска изработка и материал? - попитал грамадният домакин, продължавайки да гледа свъсено, докато забърсвал гривната с кърпичката.

- Повечето, да - отговорил Стафен, останавливайки, че сделка можела и да не стане. - Някои от пръстените са трибелорск-

- Нищо няма да купя от тебе, търговец! - за пореден път ал-Алкузани прекъснал Стафен, но този път бил вдигнал глас. - Ти продаваш ментета!

- Как така? - възмутил се, с право, Стафен. - Това е чисто злато!

- Чисто, както са чисти ръцете на убиец! - възразил ал-Алкузани и безцеремонно пуснал гривната в тавичката, обърнал се и се насочил към бюрото си. - Трибелорски мошеник! Вън от дома ми, и повече да не си се опитал и една обеща да продадеш в Йеда!

- Това е крайно непристойно! - възкликнал Стафен, но си знаел мястото. Щом господарят на дома, в който бил поканен, го гонел, нямало какво да се направи. Турил си тавичката с гривните в сандъка, затворил го, пък го и заключил. - Обвинението Ви е необосновано!

Очите на ал-Алкузани светнали от гняв. Свъсените му вежди си останали свъсени, но изражението му се променило, и то много ясно.

- И нагъл, освен че измамник! Късмет имаш, че се не вързах, а и че съм милостив! - ревнол домакинът, докато Стафен подканял, с жестове, слугите си да тръгват. - Ще видиш ти, обаче! За тази дързост, а и за обидата, ще се видиш в чудо изобщо някъде в Империята да продадеш каквото и да било бижу! Марш!

Та Стафен си тръгнал. Възмущението му било огромно, направо неизмеримо, защото до този момент не му се било случвало подобно нещо, но и точно поради тази причина не бил сигурен какво трябвало да се направи. Заради тази своя несигурност, той започнал леко да се ядосва, докато крачел начумерено към странноприемницата, неотлъчно следван от слугите си.

Такова нещо било направо нечувано. Някакъв неизвестен, дребен благородник, да му се изрепчи тъй, и то без никаква причина, а и без доказателство... Не просто нечувано, ами недопустимо. Естествено, Стафен не бил благородник, а благородниците имали правото да се отнасят по какъвто начин сметнат за добре с престолюдието, но въпреки това!

Стигнал до странноприемницата, и вече не просто леко ядосан, Стафен се преоблякъл, прибирайки пищната си премяна, която носел само за правенето на сделки с богатите си клиенти, и наредил на слугите си да приготвят багажа. Няма как да се тутка повече, а и го пришпорвал ядът, та излязъл и намерил начин, по който да си уреди незабавен превоз към столицата.

Веднага, щом били готови слугите му с багажа, потеглил. Докато седял в каруцата, задницата му удобно разположена върз една възглавница, все се чудел как изобщо бил имал възможността този ал-Алкузани да заяви, че бижутата, които продавал честният търговец, били ментета.

Отворил сандъка, извадил точно гривната, която грамадният благородник бил гризнал, и почнал да ѝ се чуди. Всички свои методи за различаване на злато от други метали изпробвал, но нищо не излязло, само си запълнил времето. Конкретно тази гривна си била от злато, съмнение нямало как да има.

Тогава как и защо бил така постъпил ал-Алкузани? Да не би да имал някакъв мотив? Но какъв би могъл да бъде този мотив? Стафен не бил огромен търговец, не бил някакъв магнат, който да има политическо влияние. Той бил един особено честен, сравнително дребен търговец, който пътувал много често, слугите му били по-малко от половин дузина, и редовно не му оставали пари за особено много неща, след като купел стока от границата.

Нямал никакво влияние, нямал и никакви надежди да се снабдява с влияние. Това го накарало да се зачуди още по-усилено. Дали пък ал-Алкузани не бил някакъв невероятен познавач, който можел да различи точно колко качествено е златото, или колко каратово е то? Изобщо тази схема с каратите била много непонятна за Стафен, и знаел за нея само, защото понякога си говорел с търговците в Жибреен, стига да се разбирали какво казват.

Но дори и те не били твърде наясно с каратите, тъй като било доста трудно да се направи от онова най-каратово злато или сребро. Били чували за никакви майстори, дето могли да го правят така, както трябвало, но тези вещи хора били или измислени, или живели някъде много далеч... Пък и да се ходи при тях било неразумно, защото такава вещина означавала, че били особени.

Отърсвайки се от тези мисли, Стафен отново се зачудил. Имал доста време да се чуди, докато керванът се довлачел до столицата, та си се чудел. Било някак възможно, рекъл си набеденият търговец, ал-Алкузани да е знаел как се прави това познаване. Все пак какви ли не особености бил видял Стафен в имението на грамадния благородник, а и самата му грамадност била подозрителна.

Не, не точно подозрителна, но пък показателна за специалност. Опеделено бил докоснат от Боговете, което се подразбирало от благородническото му потекло, но на особено много благородници не им личало тъй ясно, както на Кашаяр Насур ал-Алкузани!

И въпреки това, Стафен не могъл да се съгласи с присъдата, издадена му от този грамаден човек. Единствената причина, по която успявал да си обясни как той самият бил прав - защото това си било злато без никакво съмнение - но и как ал-Алкузани бил прав, се явявала тази идея. Ако благородникът познавал каратите на златото, то тогава би бил способен на това да се възмути, ако му се предложило някакво злато, което не е толкова чисто, колкото онова, на което бил свикнал.

Така би имал някакво основание да обяви Стафен за мошеник, макар и такова деяние да било крайно жестоко дори и тогава. А пък на набедения търговец тази възможност, почти правдоподобна, му се струвала твърде невъзможна. Освен това го и притеснявало нещо друго - тази закана, която бил отправил ал-Алкузани. В случай, че грамадният благородник бил особено вещ, тя била равносилна на проклетие.

Ако, обаче, не била показателна за урочасването на Стафен, то тогава се явявали две други възможности. Едната много се харесвала на набедения търговец - а именно, че просто се бил заканил онзи. Другата, обаче, хич не му се нравела - и тази била свързана с разгласяването, че той бил измамник и мошеник. Срещу думата на благородник, колкото и ексцентричен и неизвестен, колкото на Стафен се сторил ал-Алкузани, думата на търговеца била равносилна на стрък трева.

Мислейки си тези неща, и притеснявайки се обилно, той прекарал пътуването на тръни.

За огромно нещастие, оказало се не-напразно това притеснение, защото още щом пристигнал у дома си, икономът му връчил купчина писма. За разлика от ал-Алкузани, Стафен не живеел в огромно имение, а в симпатична къща с няколко спални и всички необходими удобства, с квадратни прозорци, за жалост без стъкла, и място за колкото му бил нужен персонал.

Та седнал си Стафен на диванчето, още неотдъхнал си от пътуването, и започнал да чете. През това време слугите му започнали да си вършат работата под умелото наставление на иконома, като по този начин вдигали доста шумотевица, която леко дразнела набедения търговец.

Това да били грижите му, щял да бъде щастлив човек, но уви. Още от първото писмо разбрал каква била бедата, и то не каква да е беда, ами направо катастрофа. Ал-Алкузани бил изпратил писма, по конник, който естествено пристигнал много преди кервана, към когото се бил присламчил Стафен, на всеки свой познат, бил той приятел или противник, из благородниците и дори богатшите в столицата.

В това писмо той предупреждавал за един лукав измамник, който продавал, и то за ужасно високи суми, фалшиви накити. Въпросният мошеник бил не кой друг, ами Стафен Бломот. Даже бяха включени и лични преживявания - как ал-Алкузани почти не бил измамен, как бил обиден жестоко, как ментаджията бил демонстрирал непристойна за неговия вид дързост... И доста притеснил тези хора, които освен да се занимават с политика си нямали много други ангажменти в момента - тъй като било мирно времето.

Пък като се притеснили благородниците из цял Курмамад, започнали да си говорят и пишат на все същата тема. Дали ал-Алкузани бил многоуважаван, дали някой от приятелите му бил много почетен, Стафен така и не разбрал, но явно това предупреждение било достатъчно.

Писмата, които бил получил, били все на тази тема. Били изпратени от някои от най-често купуващите си бижута от него благородници, и в тях се изразявали огромно разочарование и огорчение.

Това било, както се и очаквало от ал-Алкузани, ужасно за Стафен. Цял живот бил се трудил да си създаде мрежа от контакти, чрез които да има възможността да си уговаря срещи с богатите аристократи на Империята, и сега с едно писмо това почти не било от никакво значение.

Стафен, обаче, не се отказал от раз. Задействал се на следващия ден, разпратил слугите си с писма, пък и самият той излязъл с една кесия бижута, и тръгнал да се срещне с тези благородници, които му били направо приятели. Естествено, той знаел, че те не се мислели за негови приятели, и той също не ги възприемал като такива, но тези, които посетил, били такива, които в миналото го били канили на някакви приеми или на гости, без да са свързани тези събития с търговия.

Уви, дори и те не могли да отрекат, че писмото на ал-Алкузани ги било разубедило от каквито и да били намерения да си купят бижу, или даже снизходителността да го приемат. Няколко иконома го отпратили. Тези, които не сторили така, любезно му заявили, че просто не могли да му се доверят вече, и поради тази причина нямало как да си купят каквото и да било от него. Някои се навили да разгледат накитите, които предлагал, и дори се стигнало до обсъждането на цена, но за жалост те не били склонни да дадат повече от това, което Стафен бил изхарчил за самите бижута - по жълтица на парче.

Само една по-ексцентрична дама, която не се интересувала въобще от какво бил казал някой си провинциален, неизвестен грамадан, само тя си избрала една огърлица и даже платила толкова, колкото честният търговец бил намислил да ѝ иска още в Жибреен.

И така цяла седмица Стафен се разкарвал, писал писма, и опитвал да обори тази жестока клевета, но нито успял да го постигне, нито успял да продаде някому нещо друго. Тежко отчаяние го обгърнало, и той започнал да се чуди, как изобщо би могъл да продължи животчето си така, както било до сега.

Не че му било жал за слугите, не че му било жал за богаташката компания, но това било хубаво нещо, което той правел - така поне си мислел. Обхождал цялата страна, даже и понякога ходел в чужбина, когато трибелорската граница не била толкова добре изпълнена с търговци, или когато му позволявали средствата. Носел хубави дрехи и не му се налагало да увещава купувачите си, а и почти никога нямало оплаквания за цената на това, което продавал.

Но това всичкото струвало пари, и то толкова пари, колкото не би могъл да изкарва от нормално търгуване. Стафен, обаче, нямало просто така да се откаже. Събрал тримата слуги, намерил керванджия, който тръгвал към Алмирахта, и си платил за една каруца, в която да складира стоката си, и самия себе си, след което потеглили.

Алмирахта бил вторият най-голям град в цялата Империя, и там живели какви ли не хора, сред които и множество благородници, до които навярно не била стигнала мълвата. Надявал се, Стафен, че там щял да има възможността да продаде бижутата си, но го гризало съмнението.

В онзи град рядко бил ходил да продава, защото той си бил баш кайбрежен, и то с грамадно пристанище, където всякакви кораби, с всякакви стоки, минавали и оставяли товар. Това означавало, че нищо не им било особено скъпо, на тамошните богаташи, тъй като и без това всичко минавало през техния град. Дали щял да може да си продаде сантийските бижута на добра цена, а не дали можел изобщо да ги продаде, това бил големият въпрос!

Но друг вариант не му се явявал, та се качил в каруцата, заставил слугите да му постелят между сандъците, пък после им заръчал да помагат на керванджиите, както се бил спазарил, че ще правят, за да не трябва да плаща чак толкова много за личния превоз. Отпратени по работа, не се мернали до вечерта, което не пречело на Стафен. Той, пък, през това време се занимавал с четене на поезия.

Опитвал се, по-скоро, отколкото същински се занимавал. Не бил голям четец, но пък му харесвало, а и поезията била нещо, което само благородниците могли да оценят - така бил чувал. Това означавало, поне за него, че тези особено написани неща, в тази особено скъпа книга, която успял преди години да спазари за чифт обеци и верижка за глезен, били особено хубави, защото благородниците отбирали от тези работи, и бивало да се разбере какво е то, дето е написано вътре.

Докато слънцето огрявало кервана, Стафен спокойно си се мъчел да чете и разбере едно от стихотворенията, но редовно се отплесвал и гледал гората, през която минавали, както и слушал птичките. Когато се стъмнило, и се поспрели каручките, честният търговец си затворил книгата с поезия, без да има самочувствието, че е разбрал каквото и да било, и отишъл да хапне.

След това си легнал да спи. Сънят му, откакто се бил върнал в столицата от Йеда, не бил въобще спокоен, и таз вечершният не бил изключение, но все пак успявал да си отпочине. Обаче нещо станало.

Събудил се Стафен, но не защото се бил наспал, а защото бил чул нещо. Или поне така си помислил в първия момент, но колкото и да си мислил, не могъл да измисли какво точно бил чул. Било особено тъмно, поне в посоката, в която гледал, та тръгнал отново да се унася, но пак чул нещо.

Този път това нещо било звук, който определено бил чул. Стафен се завъртял, защото звукът бил се задал иззад него. Това бил особено странен шум, обаче, защото честният търговец не могъл изобщо да реши какъв бил той. Но след като се завъртял, Стафен веднага видял какво причинявало шумоленето!

Луната успявала да провре малко от сребристото си сияние през един процеп в стената на каруцата, в която спял набеденият търговец. Този лъч се разливал връз половината помещение, и най-хубаво бил огрян от него сандъкът, в който били бижутата. Ала нещо не било наред - най-напред това, че капакът му бил вдигнат и подпрян на стената. Друго нещо, което хванало

окото, било значителното множество от мънички, трундести човеченца, които щъкали и вършеели по най-горната тавичка.

В първия момент, Стафен си рекъл, че сънува, защото такова нещо не бил виждал или чувал никога преди, а и на всичкото отгоре бил все още доста сънен, та си останал легнал и завит, и зяпал почти запленено как тези мъниченца, които били не по-високи отколкото бил дълъг палецът на крака му, правели каквото там правели.

А каквото там било много. Едни тикали колички, пълни с разни неща, като камъчки, пръст, трева и нещо, което Стафен познал, че било тесто. Други тикали колички, пак, но пълни с фин, блещукащ прашец - сребрист или златист. Имало такива, дето носели така, както се носят греди, някакви парчета злато или сребро.

Освен тези, имало и други дейности. Били се разположили удобно край един пръстен и много умело, внимателно, дълбаели дупчици в него. Някои с длета, други с триони, трети с кирки - все толкова мънички, че да приличат на иглички на борче - но всички с голям успех правели каквото правели.

Първоначално, Стафен не могъл изобщо да разбере какво правят тези човеченца, а и понеже още бил сънен, и му се струвало, че сънува, не се притеснявал, че нещо особено лошо щяло да стане, та продължил да гледа любопитно.

Тези мъничета, които дълбаели дупчици в пръстена, събирали каквото изпадало в кофички, а тези кофички ги взимали минаващите тикачи на колички, изсипвали ги в количките, и тръгвали към някоя друга пълна кофа. Като им се напълнели количките се отправяли нанякъде, накъдето Стафен не можел да погледне.

Някои от нещата, които изпадали, хич не били прашец или трохи, а били големи, в сравнение с мъничетата, късове злато. Тези били взимани от две такива човеченца и занасяни, пак, някъде непроследимо. Но това не било далеч най-странното нещо.

Когато свършили с някоя дупка, големите колкото крачен палец човеченца се сменяли с други отряди. На тези други работници им се докарвали количките с камъчета, с пръст и тесто, и те се захващали да пълнят дупките. Даже имали някакви специални инструменти, с които да изглаждат повърхността, след като успешно я запълнели, и то доста добре я изглаждали.

После пак се заменяли тези отряди от други - които си носели кофи, пълни с златиста или сребриста течност, и боравели с големи, за тях, четки. Тези четкаджии внимателно и дори изкусно боядисвали повърхността на запълнената дупка, и то толкова умело, че ако не бил видял Стафен, че нещо се прави, че е била издълбана дупка, после запълнена и боядисана, не би могъл изобщо да познае, че нещо е било направено.

Тогава изведнъж се усетил, че това са неговите бижута. Тези, които той искал да продава. Тези, за които той бил платил, и за които знаел, че са направени от благородни метали, и че не са ментета. Тези, които нямал как да продаде, ако не бяха истински златни и сребърни накити... А тези мъниченца ги правеха на не-такива, каквито бяха.

Направо скочил от постелята си, хубаво изхейкал, та да го чуят даже и хората извън каруцата, и понечил да замахне към човеченцата. Те, обаче, веднага разбрали какво им предстояло, та драснали да бягат, и то не как да е, ами почти светкавично бързо, тъй, както мълните озарявали небесата, когато вилнеели гръмотевични бури.

Дребосъчета скокнали от местата си, поне тези, които били седнали, грабнали инструментите си, и хукнали. Тикащите количките затикали количките с такова усърдие, че направо литнали. Бояджиите също се разбързали, но те, като че ли далеч по-бързо от другарите си, довършили боядисването си и офейкали.

Всичко това станало толкова бързо, че Стафен още хейкал, когато разбрал, че вече няма нито едно такова човече в каруцата. Изчезнали били, а освен това били взели всички признаци за своите дейности със себе си. Само дупчиците в бижутата били останали, та да показват на честния дърговец, че не му се било привиждало.

Стъписан, напълно объркан, Стафен отраптил слугата, който дошъл да пита дали всичко било наред. Как могъл да му каже, че това се било случило, като единствената индикация за тези деяния били малките дупчици, които, ако щели да убеждават някого в нещо, биха убедили хората в това, че той наистина бил мошеник.

Превъзбуден и притеснен от видяното, честният търговец се захванал да преглежда инвентара си. Освен тези, които били останали надупчени, всички останали изглеждали абсолютно непокътнати. Изобщо не можел да прецени, че нещо им било сторено.

Това, обаче, не го устройвало, та извадил една свещ от багажа си, запалил я, и почнал да мери. Точно тези бижута, които бил сигурен, че били подправени от човеченцата, Стафен изследвал

колкото по-обстойно могъл. Претеглил ги, разръчкал ги с пръчка, даже използвал и една игла, за да изпробва повърхностите им. Нищо не излизало, обаче. На допир, на тежест, на вид - абсолютно същите като такива, направени от злато или сребро. Но той вече бил видял, че вместо благородни метали, те били направени от боядисани пръст, камъчки и тесто.

Престрашил се и сложил един от пръстените в устата си, между зъбите си, и го гризнал. По нищо не се различавал този пръстен от другите златни пръстени, които честният търговец бил изпробвал така.

Лошо било това. Не само защото бижутата, за които бил хвърлил луди пари, сега не стрували нищо, а и защото нямал как да попречи на човеченцата. Та те се движили с такава скорост, че по никакъв начин не би могъл да ги хване. Но, пък, те се били разбягали, като разбрали, че ги виждал. Навярно нямали намерението да правят каквото и да било, стига да ги гледат.

Та решил Стафен да опази стоката си, и това щял да направи, като будувал цяла нощ, а през деня щял пак да дреме, но щял да застава по един от слугите си да бди. Какво оправдание щял да измисли, още не знаел, но имал време до сутринта, пък и секунда не можел да мигне след това, което се било случило.

Изкарал нощта успешно, но му станало тежичко. Стафен не бил свикнал да се ограничава така, да се измъчва по такива начини, та да не спи въобще, особено, докато бил на път, било голямо предизвикателство. Извикал слугите си и им казал, че нещо се разболявал, та бивало един от тях да е с него непрестанно, и да бди не само за неговото здраве, а и за всичко друго - ако подухвал вятър през някоя пролука в каруцата, да застава пред нея, та да не успява да влезе вятърът.

Слугите му - доверчиви, простички хора, каквито и трябвало да бъдат, за да могат да се окажат в ролята на слуги - искрено се притеснили и се захванали още на момента. На честния търговец му станало малко гузно, че не им казва цялата истина, но не бил и излъгал. През пролуките могли да влязат онези мъничета, а на него си му било станало болно - хем от недоспиване, хем от притеснение за бъдещето му.

Преди да легне да спи, Стафен си записал в книгата с поезията - в която имал страшно много място по листите - кои бижута били подправени. Но тъкмо като привършвал с този опис, очите му се ококорили от ужас, когато си рекъл, че може и други от скъпоценните му накити да са били обработени. Та той бил видял само някои как се оскверняват - а другите, които си били по местата, как могъл да знае, че не са били вече заменени?

Тази мисъл много му натежала, но нямал, всъщност, как да знае. Та той вече бил проверил всичките си методи, и нито един не бил свършил работа. Хрумнало му да се върне при ал-Алкузани, който явно знаел много повече, но после осъзнал, че нямало как онзи благородник да знае. Та нали едва в тази предходна нощ се развилнели тези коварни разбойничета? Всичките му бижута си били напълно истински преди нея - ал-Алкузани нямал как да знае, че дребосъчетата са щели да се появят и да направят такава пакост на Стафен...

Но пък дали не е знаел? Или това всичко било причинено от онази страшна закана, която сега, като нищо, могла да се окаже проклятие?

Толкова се притеснил Стафен, че и миг не можал а мигне. Будувал цял ден, а слугата, който се бил заел да следи за ветрец в каруцата, направо се побъркал от притеснение, че все не успявал да открие от къде идвал полъха, който така тормозел господаря му.

И дошла нощта, а слугите на Стафен си легнали да спят. Той, обаче, макар и изморен, се заоглеждал внимателно и забдял над своето съкровище. Нощта поседяла, даже и луната се показала, та да погледне какви ги вършел честният търговец, но ѝ станало скучно, пък се търкулнала зад короните на множеството дървета, които се подавали на хоризонта.

Свършила се тази нощ, и нито едно дребосъче не се появило. На развиделяване, вече му тежала главата, тежали му и ръцете, но Стафен направил още една обстойна проверка на своите бижута. Всичко си било така, както било, когато го бил проверил предишния път. Изведнъж му олекнало, и такова едно спокойствие го споходило, че грохнал да спи на мига.

Хъркал Стафен чак до следващото утро, и за закуска изял колкото трима души, разведрен от почивката, а и зарадван, че явно се били разминали. От сега нататък нямал намерението да минава по този маршрут, тъй като явно някъде по него живели тези малки разбойниченца, но някаква много приятна лекота се наместила в душата му, понеже съответната местност била, вече, отмината.

Ала за жалост, било така само за малко. След като постоял на слънце и се порадвал на птичите песни, Стафен се върнал в каруцата си и си рекъл, че все пак бивало да прегледа инвентара. И всичко си било наред, докато не забелязал, че онези бижута, които били леко надупчени от малките човеченца, сега нямали дупчици.

Това означавало само едно - че докато спял Стафен, дребосъченцата се били появили отново, били си довършили работата, та и навярно били свършили още повече бели. Какво щял да прави честният търговец?

И той не могъл да си отговори на този въпрос. Изключено било да иска помощ от някого - дори и на слугите си не смеел да каже, защото тогава щели да го помислят за луд, или биха отишли да си търсят друг господар. Да бил този проблем свързан с някакво животно, което идвало да краде бижутата му - всичко щяло да се нареди, но уви! Били някакви малки, невероятно бързи мъниченца.

Стафен усетил как го обхваща някакво ужасно безсилие, та се спрял и се заставил да измисли някакъв начин, по който да се спаси. Явно дребосъченцата били решили да го гонят - или пък наистина бил прокълнат!

Седял и си блъскал главата бедния той, докато накрая не му хрумнало, че би могъл да измами тези злосторници. Отворил сандъка с накитите, извадил тавите, по които били наредени бижутата, проверил в книгата с поезия - кои били със сигурност обработени, кои не - и после ги омешал. Надеждата му била, че човечетата могли да се объркат, та да вземат да работят по някое от вече променените бижута.

След като ги омешал хубаво, човечецът си легнал да спи, тъй като вечерта се приближила, и дълго лежал буден, преди да успее да заспи. А когато се унесъл, сънят му бил крайно неспокоен и щял да се събуди от самосебеси, но нещо друго го пробудило. Едно такова почукване, много, много тихичко, но много отчетливо.

Очите на Стафен се ококорили, и той на момента скочил, буден, като че ли не бил лягал да спи въобще. Почукването било причинено точно от това, от което си помислил, че било - чукчетата на малките човеченца, които пак били се наместили, кое на стол, кое на пейчица, кое право, кое седнало на земята, и пак били се заели да унищожават ценните накити на Стафен.

Този път и те го забелязали далеч по-бързо, отколкото предишния случай. Той веднага тръгнал към тях, вдигайки ръката си, ядосан и леко изплашен, но главно разярен, готов да замахне и да ги помете. Обаче пак се случило така, че дребосъченцата се задействали. Докато работата им течала доста лежерно, преди да се пробуди Стафен, сега трескаво, за толкова малки интервали от време се развилнели, че докато успял честният търговец да мигне, всичката работа била свършена.

Още не разбрал какво било станало, Стафен изгледал мъниченцата как си събират партакешите и как си набиват камшика, та с такава скорост профучали покрай него и към пролуките между дъските на каруцата, че го подухнал хладък ветреца. И пак останал честният търговец направо ограбен. Златото, среброто и скъпоценните камъни били вече нещо напълно различно. Били безценни боклучки, направени от пръст, тесто, пясък, или от каквото там си били намерили дребосъченцата.

Стафен започнал да се притеснява. Нещата не изглеждали въобще добре, а и ако продължавали тези злосторниченца да идват и да правят, каквото си желаят, той щял ама без абсолютно нищо да остане. Хрумнало му дори, че и кесията му била разровена, и че всичките му монети били станали на кайма или кускус.

Но нямал какво да направи, освен да стои буден и да бди. Тази вечер бил сигурен, че нямало да се появят отново, тъй като явно вече си били свършили работата, но идната - и изобщо всяка нощ, която го очаквала от този ден нататък - щяла да бъде прекарана в будене и вардене.

Опитал пак да заспи, защото си рекъл, че му трябвало да си почине поне малко, за да може после да успее да опази малкото си останали съкровища - които, всъщност, вече не знаел как би могъл да познае. Тази мисъл изведнъж се появила в главата му, докато лежал на животинските козини, които му служели за легло, и така го стъписала, че забравил да придърпа завивката върз себе си.

Останал да лежи така, незавит, с облепени очи, и изобщо усещащ как нещата се търкалят надолу по някакъв стръмен хълм, който нивга не щял да свърши. Как могъл сега Стафен да продаде нещо на когото и да било, без да е несиугрен, че не му е продал фалшификат? Та дори самият той не знаел кои от бижутата му били осквернени от мъниченцата, и кои били останали недокоснати!

Така, вайкайки се мисловно, заспал. На сутринта бил си отпочинал малко, и успял да измисли нещо. Сред принадлежностите му имал една специфична пила, с която можел да реже метални предмети, та решил да направи проверка. Взел един от пръстените, които знаел, че са били обработени от злосторниците - бил от онези, за които си бил записал - и почнал да го пили.

Половин ден почти го рязал, защото хич не знаел как да работи с тази пила, тъй като до момента не му се било налагало. А защо я имал? Защото, като търговец на такива неща, бивало да я има. А и това, че я имал сред принадлежностите си, вдъхвало доверие у клиентите. Почти като същински златар им изглеждал Стафен - и той си бил почти като истински златар, само дето главно знаел за бижута, докато за да бъде златар трябвало и да знае как да ги прави.

Та срязал Стафен пръстена, надявайки се на нещо - и той не знаел точно какво - но това, което видял, не било това, което искал да види. Пръстенът си изглеждал като че ли си бил от злато и от вътре, а и не само изглеждал по този начин - всички показатели, по които можело да се отсъди, дали нещо е от злато, показвали, че бил златен... Въпреки, че не бил, защото Стафен ги бил видял с двете си очи как дълбаят дупки в него, и после как ги запълват.

Хапнал малко ядене за вечеря, като съответното ядене хич не било специално, тъй като керванът не бил богаташки и си нямал готвач. Странно му се сторило, че това не му направило особено голямо впечатление този ден - обикновено, когато му се налагало да яде такива неща, които били не много вкусни, му ставало неприятно. Сега, обаче, докато си ръфал сухия хляб и си гризъл от още по-сухото, и даже гумено сирене, Стафен въобще не обръщал внимание на тези недостойни качества за тези видове храна.

Така де, той всъщност им обърнал внимание, но не защото били такива, а защото самият той не реагирал така остро, както би реагирал в нормална ситуация. Това го разстроило, защото осъзнал точно колко сериозни били нещата, и точно колко лошо било на път да стане всичко.

Стафен бил го осъзнал, но без да го съзнава. Явно за това тялото му било се превключило на режим невзискателно, защото трябвало да се пригответи за големите гладове, които му предстояли. Хич не му харесало това откритие. Толкова малко му харесало, че се оживил, даже се жегнал някак, и си рекъл, че тази нощ, както така и така щял да будува, щял да мисли как да накаже дребосъчетата, ако му се явели отново.

И легнал той на кожата си, потъркалял се малко, след което решил да се направи на заспал. Можело да се окаже, че мъниченцата били въз глупавички, и нямало да успеят да преценят дали наистина си похърквал, или само си мънкал под носа думичката 'хонк', последвана от многократни повторения на сричката 'ми', като всяко следващо било по-тихичко от предходното.

Ала уви, не успял да измени онези злосторниченца. Въобще и помен от тях не видял цяла нощ. Това, поне, го убедило, че те знаели кога бил буден, и кога спял, и поради тази причина никога нямало да се покажат, докато си спинкал спокойно или не. Това била и причината, поради която се бил заблудил - че си били тръгнали изобщо - онази първа нощ, която прекарал в будуване.

Сега му станало ясно, че тези злодеянчета се били лепнали за него, както мухата се лепи на коня и не го оставя, докато не се насити на каквото там се насища конската муха. За жалост, Стафен не знаел не само на мухата желанията, а и тези на дребосънчещата, та не знаел, кога щели да се наситят. Дали когато всичките му богатства, които не били особено неизмерими, били

подменени? Дали когато не само в столицата, а и в цялата страна се разчуло, че бил измамник, и никакво бъдеще не му оставало като продавач на разни хубавини?

Ужасно голяма тежест се стоварила върху честния търговец, когато разбрал, че от сега нататък щяло да му се наложи да будува всяка нощ, или да застава един от слугите си да будува вместо него, за да може изобщо да се надява, че ще опази нещата си. Но как щял да обясни на когото и да е от тримата, че бивало да бдят за крадци в каруцата, а не във от нея? Рекъл си, че щял просто да поддържа схемата с боледуването, и щял по цял ден да дреме и спи, за да може през нощта да бъде нашрек.

Успял още една нощ да прекара така, но започнала да се натрупва ужасна умора. Не само, защото вече нито си говорел с някого, нито си се мъчел над стиховете, нито гледал прекрасните кантонски гори, а и всеки шум, който си позволявал да се мерне, било то денем, било то нощем, го карал да подскача. Та никакви дремки не успял да дремне, никак не могъл да си почине, и започнала да се поражда една сигурност в него, че щял да не успее да издържи идната нощ.

През деня се консултирал с керванджията, питал колко път остава, и онзи дребен, шишкав чичко му рекъл три дни. Това му дало някаква надежда, но и едновременно с това го размазало напълно. Вече два дена не бил спал въобще, и не могъл изобщо да брое дневните похърквания, тъй като те били много неспокойни и все нещо ги прекъсвало. Как щял още два дни да издържи без сън въобще, Стафен не можел дори да си представи.

Въпреки това се опитал. На първата нощ от тези последни две, които му предстоели, успял да устои, макар и да била тежка задача. Усещал как почвала да му клюмва главата, как му натежавали клепачите, как всичко някак се замазвало и как трудно се различавали нещата едни от други. Едновременно с това, обаче, той си се мъчел да остане буден, чрез изправяне и раздвижване, чрез щипене, чрез прехапване на устната, което се оказало напълно безполезно, но затова пък неволно си ухапал езика, и това го събудило много добре за около половин час.

С огромни мъки издържал тази нощ, и едва успял да дочака слугата си да се събуди и да отиде да бди за вятрец идващ измежду дъските, преди да капне от умора връз кожата си и да задреме. Събудил се, обаче, от дрямката си много рано, та не успял да си почине, а причината, поради която направил така, бил някакъв страх, който го обхванал. Дали пък слугата му бе бдял така, както трябвало да бди, дали пък онези мъниченца не били решили и през деня да се промъкнат и да извършат ужасните си деяния?

Такива притеснения, такива опасения, които не му давали и момент покой, го терзаели с такава невероятна жестокост и неумолимост, че щом почнел да се отпуска го хващали като с ноктести лапи и го стискали направо за сърцето.

Как щял да живее? Какво щял да прави, ако не можел да бъде сигурен в нищо, което било направено от злато или сребро? А можел ли да бъде сигурен и в другите неща, които не били уж направени от това? Дали желязното ножче било желязно, или пък не било някакво менте, тъй изкусно направено, че не било различимо от истинското? Но, пък, щом било неразлично, какво значение имало?

Имало значение, как пък да няма! Някак възмутен се оказал Стафен, сам на себе си, или на онази част от него, която си позволила да зададе този въпрос. Важно било нещата да са такива, за каквито били представяни. Било, изобщо, важно нещата да са такива, каквито били, а не иначе, защото в противен случай как щял изобщо да може един смъртен, пък камо ли един човек, който бил толкова неспособен да провиди, за разлика от Боговете?

Но едновременно с това, наравно с тази важност, която усещал, че имала същността на нещата, Стафен не успявал да се спре от това да се запита дали, всъщност, имало някакво проблемно състояние, свързано с незнанието на същността на нещата. Той, давайки си сметка, не знаел почти нищо за каквото и било. Той не познавал същинската същност на нещата, а само някаква си там, която му се струвала, като да е същността на нещото, но не била такава.

До това заключение не било особено трудно да се стигне, но с него се явявали куп проблеми. Един от тях бил свързан със самите Богове, и с техните повели, и правилните начини, по които да се живее добре. Един от тях задължавал хората да не се съмняват в делата на Боговете, нито пък в това, което виждали, стига то да може да се познае, че е естествено, сиреч от Боговете направено. Но когато вече не можел човек да познае, че нещо е направено от Боговете - като например златото, от което били направени пръстените - то тогава как да подходи човек?

И как да бъде честен и искрен, както повелявали правилата за добър живот, като не можел да бъде такъв спрямо самия себе си? Та щом той не можел да си каже, че бижутата били златни, то тогава как щял това да може да го каже някому въобще?

С тези неща на ума си, Стафен се оказал натоварен до такава степен, че не могъл да заспи добре, та когато се разстелило булото на нощта, той бил направо заспал, дори и да бил, технически, буден. Не само му тежали клепачите, ами изпитвал един много особен сърбеж по очите си, и желанието да ги търка, независимо от това колко дълго ги търкал, не изчезвало. Освен това, ако се

извърнел леко, му се завивал свят, и трябвало да се застопори някак, иначе щял да се просне на пода.

Честният търговец бил толкова изморен, че щом седнал, за да не изгуби равновесие, усетил как го притеглят скупчените кожи, съшити една за друга, и се почувствал като рибка, която аха-аха била клъвнала, като муха, която едва-едва била успяла да устои на прекрасното благоухание на бурканче с мед. Но ръката му се оказала върху меката, топла козина, и такива едни усещания се хвърлили връз Стафен, че си представил колко хубаво би било да си полегне и да поспи.

Умората го натискала, както едно тежко одеало притиска тялото на завития от него. Тези представи така хубаво го омайвали, че честният търговец се оказал легнал и, след по-малко от миг, заспал върху козината, сгушил се крайно удобно.

На сутринта се събудил хубаво отпочинал, но щом осъзнал, какво бе станало, хванал се за главата и успял едва-едва да се насили, та да не извика. Свършено било, свършено. Няма как да знае, но бил сигурен, че всичките бижута в каруцата били вече по-скоро гевречета, отколкото пръстенчета. Цялата нощ бил проспал, и цяла нощ дребосъченцата могли да си вършеят тъй, както си желаели.

Дори за жълтиците в кесията си не бил сигурен, че всъщност са жълтици. Като нищо могли и те да са обработени, като нищо могли и те да са направени на нещо друго, нещо, на което да му липсва стойността, както и същността.

Стигнал керванът до Алмирахта, но вече не знаел какво да прави. За негово щастие си бил платил за пътуването, преди да бъдат преправени всичките му златни и сребърни притежания, та поне това бил свършил. Но, сега, как щял на някого да продаде нещо? Как щял да изкара пари? А и, дори да пожъне успех, как би могъл да е сигурен, че парите му щели да си останат пари? И как би могъл да живее със себе си, знаейки, че е измамил някого, като му е продал засъхнала кал, оформена и боядисана като златен пръстен?

Не, немало така да стане. Рекъл на слугите си, че трябвало да намерят някакъв много знаещ човек. Те решили, че е за болестта му - макар и да изглеждал по-добре сега, след като се бил наспал същински, отколкото преди, но те не били знаещи хора, та не могли да преценят дали всъщност още бил болен или не - и почнали да му помагат.

Самият той, имайки контакти, с които могъл да си улесни търсенето, започнал да щъка напред назад из Алмирахта, говорейки с който му паднел. Обаче, оказало се, че вещите хора не били

много на брой, или поне вещостта им не се отнасяла към неговите проблеми по начина, по който трябвало. Три дни след като почнал да търси, плащайки си за подслон в една таверна с много угризения, и подканяйки собственика да провери парите, дали са истински, Стафен намерил някого.

Оказало се, обаче, че си бил намерил някакъв любител на книгите, който бил много начетен, и затова знаел какви ли не неща. Какви ли не, но пък и половината от тях не били дори една идея по-истински от пръстените на честния търговец, поради която причина нищо не излязло от запознаването с ексцентричния колекционер.

На петия ден, пък, Стафен се преметнал и отишъл в един от затворите на Алмирахта - която имала три, понеже един бил за чужденци престъпници, близо до пристанището, друг бил за кантонски престъпници, пак до пристанището, и последния бил в покрайнините на града, за по-смесена папач, но главно за тамошна. Та честният търговец чул от един от слугите си, че един от пазачите, който бил и палач, бил от много време на поста си, и се занимавал с нещата, конфискувани от бандитите или публично екзекутираните.

Онзи се оказал доста бърбърив, но пък не бил достатъчно наясно с нещата, за които ставало дума. Въпреки това, палачът показал на Стафен един "оръфан" пръстен, който всъщност не бил хич оръфан, а бил на дупчици, точно такива, каквито оставяли, когато били прекъснати, онези малки негодниченца. Стафен полюбопитствал от кого бил взет този пръстен, но не стигнал до никъде, тъй като имало само едно име, без адрес, без нищо, а и било станало преди седем години, та могъл да бъде навсякъде в империята.

За негово голямо щастие, на шестия ден, докато разпитвал в една от по-особените странноприемници в града, и под особена бивало да се разбира подозрителна и опасна, тъй като Стафен можел да се закълне в Хабари, Бог на търговията, че повечето от тези, присъстващи на точно това местенце, били престъпници. Ала щом не вярвал на самия себе си, че имал какво да му откраднат, освен живота, честният търговец се оказал доста по-смел, отколкото бил преди.

Там, в тази странноприемница, някакъв особено неприятен господин, който имал три дупки на ръката, му казал, че щяла да му помогне само вещица, и че той знаел къде има вещица, защото тя на него била помогнала, за да можел да си ползва надупчената ръка. В замяна на една жълтица, която Стафен дал охотно, онзи го упътил към Расака, някакво почти село, но по-скоро стопанство, леко на североизток от Алмирахта. Там трябвало да попита за "зелената", и щял да бъде опътен, накъдето бивало.

Таял някакви надежди честният търговец, та подхванал своите слуги и намерил керван, който щял да отиде до най-близкото село до Расака, и тъй измислил как щял да стигне. Останалият път могли да го избродят и пеш, тъй като нямало как да е на повече от един ден ходене, особено ако било някакво обикновено стопанство, каквото явно било местенцето, към което се бил насочил.

Тръгнали, повозили се на една каруца, и стигнали. После подхванали слугите сандъка, Стафен попитал хората, живущи наблиз, те му рекли как да стигне докдето искал да стигне, и така поел на път. Местността била доста приятна, не особено далеч от южните брегове на империята, и в близост до тях течала някаква река, чието име честният търговец не бил научил. За негово щастие, обаче, реката била такъв един крайпътен знак, който щял да им послужи да стигнат чак до Расака, и прекарали повечето си време в крачене покрай нея.

Подминали някаква странна къщурка, и за момент Стафен си помислил, че сигурно в нея живеела “зелената” вещица, но понеже искал да е сигурен, и не желал да безпокои някакви си там хорица, не се върнал, а продължил напред.

Стигнали до Расака доста бързо, още преди да е започнал залеза, което се дължало, освен на добре утъпкания път, на леката припряност на честния търговец. Той, може би малко неволно, крачел с висока скорост, а понеже той бил господарят, той задавал как се движела групата, поради която причина слугите му леко се били позапъхтели. Важното, обаче, било, че стигнали благополучно.

За тяхно най-голямо удобство, още на първото поле, което подминали, срещнали човек, който не изглеждал, като да се занимавал с нещо особено сериозно, а само си ходел из посевите. Заговорил го Стафен, казал му как се казва, от къде идва, какъв е по професия - както подобава - и попитал дали било възможно да го опътят към “зелената”.

Още щом изрекъл думата, онзи човечец почти скокнал. Някак ревниво изгледал честния търговец, което за Стафен било много странно, след което се замислил, сякаш не искал да каже нищо, но накрая се смилил. “Зелената” живеела почти в селцето - което по всичко си личало, че било стопанство, а не баш село - но колибката ѝ била в гората, ама на около половин час път.

Тръгнал със слугите си, минал покрай къщите на тук живущите, навлязъл в гората и за момент се поспрял. Не си бил дал сметка, поне до момента, че една вещица могла да поиска нещо специално в замяна за своята работа. Дали бил склонен да плати цената? Щял ли да може да я плати?

Имайки предвид ситуацията, в която се бил озовал, навярно трудно би се появило нещо, което да не бил склонен да даде, от нещата, които все още притежавал. Все пак целият му живот бил в опасност, самата му същност като честен човек - а това било особено много, и навярно много малко неща биха могли да бъдат достатъчно скъпи нему, та да не се съгласи да ги обмени за това, което бил на път да изгуби.

Нямал как да знае какво щяла да му поиска вещицата, пък и бил останал на мнението, че нямал друг изход от безизходната си ситуация, та подхванал отново пътеката и закрачил през гората със слугите си, които носели сандъка. За тяхно най-голямо щастие, нищо не било особено непроходимо, а и гората била от онзи вид, който се влияел от сезоните, поради която причина, или поне така си мислел Стафен, имало място за слънчевите лъчи.

На какви ли не звуци се наслушали четиримата - писукания на гризачи, мрънкотенията на други видове животни, песните на птички, потропвания и потраквания, бръмчения, жужения и изсвистявания на буболечки - а и били толкова много, и на често, че смутили хората, осмелили се да се наврят в тази толкова дива част от земята. Нито слугите му, нито самия Стафен били свикнали с тези по-необуздани местности. Все пак честният търговец посещавал само най-големите градове в империята, и най-големите търговски центрове, които били истински гнезда на цивилизацията, докато това тук място, това мъничко стопанство...

То си било направо чуждо за него. Ала тази чуждост носела със себе си спасението, или поне възможността за спасение, и когато, следвайки пътеката, Стафен подминал едно особено дебело дърво, пред очите му се разкрило малко сечище. Малко, защото имало общо пет пъна, но отвсякъде си било сечище, тъй като в средата му се подвизавала една колибка, направена, навярно, от изсечените дървета. Интересното било, че колкото и малка да изглеждала колибката, по всичко си личало, че заема доста място.

Още по интересно било дръвчето, чиято корона се подавала от покрива ѝ.

Слугите на Стафен, на които вече им било неудобно да крачат из тукашната гора, още повече се притеснили и стеснили, когато видели необикновената къщичка. Честният търговец, за разлика от тях, бил някак превъзбуден и заинтригуван. Около пъновете били издигнати ниски оградки, и оградени от тях растяли всякакви растения, подредени на лехички и в много оскъден брой. По самите пънчета имало толкова много гъби, че хич не се виждала дървената им повърхност.

Стафен си рекъл, че тук наистина живеела вещица, и тръгнал към вратичката, ала се спрял, когато се усетил, че само той се бил насочил по-навътре в сечищенцето. Обърнал се и разбрал

защо така било станало - слугите му направо били примрели от страх. Въздъхнал Стафен, върнал се при тях и им казал да го чакат в стопанството, а той поел сандъка и с големи усилия успял да го занесе до вратата.

Почукал, с едната страна на ковчега в ръцете си, и зачакал. Не трябвало да чака дълго, тъй като веднага чул някакъв шум на суетня иззад вратата. Хартии, или поне така му се сторило, се разхвърляли, книги се за-затваряли, някаква врата даже се затръшнала, и чак тогава стъпки се открили. Приближили се, и тогава портата пред него се отворила, навътре, а иззад нея се показала някаква жена.

- Какво искаш? - попитала тя, леко намръщена, тъй като явно не била в настроение за посетители, но не изглеждаща особено заплашителна. Въпреки това, кожата ѝ била много зелена, носът ѝ бил доста дълъг, косата ѝ, бяла, била сплетена на плитки, които пък били хванати на опашка.

Нямала вежди, нямала мигли, и лицето и чертите ѝ били толкова остри, че ако а докоснел, Стафен щял направо да се пореже. Устните ѝ били бледо зелени, много по-светли от кожата ѝ, а ушите ѝ, подобно на носа, дълги - и нагоре, завършващи със заострени върхове - ами и надолу, увиснали, сякаш някой ги бил дърпал толкова дълго, че се разтегли.

Тази вещица не била човек. Това, Стафен не го бил очаквал, но пък никак си било намясто.

- Привет, търся една вещица, живееща тук... Да не би вие да сте нея? - отвърнал честният търговец, успявайки да ѝ се усмихне, макар и да усещал как го побиват тръпки. Чак сега бил забелязал как се подавали измежду устните ѝ две издължени зъбчета, подобно на прасешки бивни, и усетил някакви притеснения.

- Това не го знам - рекла зелената дама и скръстила ръце връз гърдите си. Стафен си позволил да погледне тоалетът ѝ, да не би и той да бил такъв един като на вещица, и бил изненадан, че хич не мязал на такъв. Жената била облечена в обикновена, жълтеникава рокля, която била обшита с много джобове и каишки, от някои от които висели разни неща. - Ама ти кажи защо търсиш вещици, и то с такъв ковчег?

- Имам един проблем, който само вещица може да реши! - Стафен ѝ казал, и изражението на лицето ѝ малко поомекнало. Очите ѝ, които били светло сини, се отпуснали, тя въздъхнала, обърнала се и си влязла в къщурката, оставяйки вратата отворена. Освен жълтеникавата рокля имала и някога бяла престилка, която хубаво се била оцапала в най-различни цветове.

- Влез тогава, но говори бързо!

И Стафен се разприказвал. Казал ѝ, че бил честен търговец, и че си купувал бижута от границата, за да ги продава на печалба на богатшите и благородниците, казал ѝ, че го обвинил ал-Алкузани в измама, пък после обяснил и за появата на дребосъчетата, и как те превърнали всичките му скъпоценни накити в някакви ментета.

- Я ми ги покажи! - наредила вещицата, и той оставил сандъка на пода, отворил го и с жест я поканил да ги разгледа. На свой ред, докато тя опипвала пръстените, Стафен си позволил да разгледа къщурката ѝ, тъй като не му се било случвало да ходи в къщите на хора, занимаващи се с нейните дела.

Била очудващо чиста, но и едновременно с това особено тъмна, по един необясним начин. Освен това била и много просторна, далеч по-обемиста отвътре, отколкото изглеждала отвън. Имала поне три стаи, тъй като Стафен виждал две стени с врати по тях, изключвайки онази порта, през която бил влязъл. Всякакви неща се търкаляли по рафтове, шкафове, маси и столчета, при това толкова многобройни, че за момент си помислил, че имало твърде много места за сядане за един човек.

Един изненадващо дебел плъх се проврял през процепа в една от вратите и се заклатил към един от столовете, и то с такова спокойствие, че Стафен решил че нямало начин този гризач да не е постоянен жител. От тавана висели някакви билки и сушени растения, имало даже и няколко елемента, които били особено зловещи - вързопчета, съдържащи тайни нещица, както и черепчета, нанизани на връвчици.

- Посетен си бил, търговецо... - започнала да приказва вещицата, като оставила онзи пръстен, който била оглеждала, обратно в сандъка. Стафен очаквал с нетърпение какво щяла да му каже, та веднага си отместил очите от каквото бил зяпал до момента, а именно един от особените вързопи, и започнал да я гледа изпитателно. - От тезееви гноми.

- Значи си имат стопанин? - Стафен веднага опитал да отгатне каква била работата, но свъсването на веждите на вещицата, които тя нямала и въпреки това пак си проличало, че е направила съответната гримаса, му подсказало, че не било удачно да се обажда.

- Не, стопанин си нямат. Така се наричат, не защото Тезей им е стопанин, а защото те са причината той да успее да се върне от дивото откъд океана.

Това абсолютно нищо не говорело на Стафен. Той нито разбрал за какво диво ставало дума, макар и за момент да бил склонен да помисли за Алентумия, но тя нито била много дива, нито била отвъд някакъв океан. А и какъв бил този Тезей също не знаел, но вещицата явно била в разказвателно настроение, защото добавила още:

- На връщане от там, корабът му неколkokратно щял да бъде разбит от вълните и да потъне в дълбините, но тези гноми, които се качили на борда, непрекъснато някак си поправяли всичко, заменяли части от кораба и накрая Тезей стигнал обратно до родните си брегове. Гномите останали тук, и каквото намерят... Заменят.

- И как се отменя замененото?

- Със заклинание - отвърнала вещицата, след което го изгледала. - Но ще ти струва, търговецо.

- Какво искаш в замяна на това заклинание?

- Десет жълтици.

- Толкова пари нямам. Но, мога да ти дам който си избереш от пръстение, или пък верижка, или амулет... Какъвто накит пожелаеш, обаче щом направиш магията!

- Толкова ли скъпи са ти били тези дрънкулки? - попитала тя, леко учудена. Щом бил успял да удиви дори вещица, значи щяло да му провърви.

- За тях платих по платинче! - обявил той, показвайки с жест точно тези, които си бил купил от сантийката.

Вещицата повторно ги огледала, а Стафен на свой ред гледал нея, усещайки, че е направил големичък залог, тъй като такова отношение като неговото би могло, и в миналото вече било, провокирало неблагоприятни реакции у хора с повече власт от него. А в момента, зелената дама имала всичката власт.

- Добре тогава, търговецо, ще сторя, каквото мога... Но знай, че е напълно възможно те да се върнат и отново да заменят бижутата ти.

- Нищо, просто... Развали магията!

Глождело го отвътре, та не можел да си намери място. Чувствал се като на тръни, студена пот обилно се стичала по гърба му, а очите му били по-широко отворени, отколкото било нужно. Дори и да била налице възможността да се върнат тези тезееви гномчета, то Стафен бил на далеч по-малко разстояние от Алмирахта, и би могъл да успее да изкара достатъчно време, без да спи, пазейки стоката.

Вещицата се разшетала. Защъкала напред назад из стаята, разровила се из шкафовете, даже развързала един от вързопите, висящи от тавана, и започнала да събира някакви неща върху едно от столчетата, което издърпала до сандъка. Дебелият плъх се спуснал през дупката обратно в другата стая, и след малко излязъл отново, влачейки някакво топче.

Зелената дама приключила подготовката си, застанала пред сандъка, паднала на колене и започнала да нарежда нещо, но на някакъв неизвестен за Стафен език. Плъхът се доклатил до нея и се качил в скута ѝ, а топчето, което бил хем лапнал, хем придържал с една от лапичките си, започнало да блещука. Хванала един от предметите, които била наредила върху столчето, и почнала да описва с него кръг около сандъка. Предметът се оказал някакво пишещо нещо, вероятно тебешир, и тя така си приказвала на този неин си език известно време, докато не начертала освен кръг, някакви причудливи форми в него, както и още няколко, доста по-малки кръгчета.

Във всяко от тези тя поставила по един от предметите, които били я някаква билка, я някакъв сноп косми, я някакво бурканченце с нещо в него - все някак необясними за Стафен принадлежности - и продължила да изрежда думите. Чак сега честният търговец забелязал, че има някаква ритмичност в това, което се казвало, само дето не било напевно изричането, а по-скоро като рецитиране.

Плъхът, след като явно всичко било подготвено, и вещицата разположила ръцете си върху коленете си, слязъл от скута ѝ и оставил блещукащото топче на едно конкретно място, където няколко линии се пресичали, и цялата рисунка, или по-скоро схема, светнала. Стафен се стреснал, направил стъпка назад и съборил нещо, но това явно не попречило на заклинанието.

В точно този момент, вещицата казала нещо, сякаш заповядвала, и светлината изчезнала. Чуло се леко съскане, и после се възцарила тишина. Зелената жена въздъхнала тежко, изправила се и го приканила с жест.

- Това ли беше? - попитал Стафен, а вещицата го изгледала, сякаш с това си изказване бил показал ужасно неуважение и невежество.

- Какво очакваше? Нещо да гръмне? Всичко да лумне в пламъци? - сепналата се вещицата му посочила бижутата му. Направил няколко стъпки към тях, огледал ги, и това, от което бивало да се бои, се оказало налице. По нищо не се различавали от предишното си състояние.

Даже изглеждали още по-невзрачни, отколкото били преди малко - може би защото светлината се била променила, може би защото всичко било така сумрачно, може би защото вече всичко се било променило за Стафен, и той чак сега го разбрал.

Защото, как, всъщност, би могъл да знае дали нещо е нещо? Дали то е такова, каквото му се явявало? Трябвало да се разчита на Боговете, но когато такива създания, тези тезееви гномчета, се вясвали и внасяли смут, как би могла мъглата, обвиваща същността на нещата, да бъде разсеяна? Не би могла, всъщност. Или пък имало някакво решение, което явно не се свеждало до искането от някаква вещица да прави магии.

- Същите са си... - прошепнал Стафен, гледайки бижутата, почти онемял от разкритието. Нямаło никакво значение. И да му кажели всички хора на света, че тези пръстени били златни, пак не би им повярвал. Тези пръстени не биха били златни и сребърни. Те, сигурно, не биха били и от кал или от камъни, но той просто не можел въобще да знае дали са такива, или онакива.

Вещицата го погледнала, стиснала устните си една в друга, после изсумтяла, като че ли в съгласие. Нямаło какво да каже тя, та да го успокои, или да промени мнението му. Той го бил заподозрял още в каруцата, докато се мъчел да не заспи, но просто не искал да се съгласи със себе си. Ала сега, когато нямаło как да го отрече, и знаел, че това било всичко - така си и било всичко.

Стафен си тръгнал, оставяйки на вещицата целия сандък. За какво му бил той на него, като бил пълен с някакви неща, които никога не би могъл да продаде с лекотата на сърцето, която била гарантирана от честността? Сега, като не можел да бъде честен, продавайки бижута, то той би ли могъл да продава каквото и да било?

Съмнението във всичко, което познавал, се промъкнало и се загнездило удобно в съзнанието му. Всеки предмет, всяко физическо нещо, би могло съвсем спокойно да бъде нещо друго, а и да не било друго, то никой нямаł гаранция, че нещата били изобщо самите себе си, защото как могла да се познае същността на предметите? Могла ли, изобщо, да се познае, подобно на хората и на това, че тяхната същност била също толкова непознаваема, поне в своята цялост?

Стафен прекарал нощта в домът на един гостоприемнен човечец в Расака, заедно със слугите си, и на следващото утро тръгнали обратно към Алмирахта. Там, той оставил на всеки от слугите си по един сребърник и им рекъл да си намерят друг господар, защото той в бъдеще не би могъл да им предоставя заплащането, което се изисквало от работата им.

Те били още леко притеснени, че бил болен, или че вещицата нещо му била направила, но Стафен успял да ги успокои, и тримата го оставили. Даже не бил сигурен, че им дава истински сребърници, и се почувствал тежко, задето била налице възможността да ги е измамил, да ги е излъгал дори неволно.

С това свое действие, честният търговец спрял да бъде търговец, и станал просто честен човек, макар и дори в това не бил сигурен, че можел да бъде честен. Толкова голяма била тежестта на тази несигурност, която подронвала земята, връз която стъпвал, че се решил да открие някакъв начин да се подсигури, да разбере как могли нещата да се познаят като такива, каквито били.

За тази цел, си рекъл, че трябвало запознаване с други хора, и то не какви да е, ами мъдри. Като начало на това запознаване се сетил за онзи събирач на книги в Алмирахта, и отишъл да го посети, а след него още много, много хора посетил Стафен. Общувал и с какви ли не други странни създания, които могли да му разкрият някакви тайни, с мъдри чесъни, с неродени дракони, с живи гъби и човекоподобни бръмбари, с ходещи скали и умни мишки.

Сдобил се с голяма слава на мъдрец, и често бивал канен в царски дворове, хем да ги учи на това, което знаел, хем да си играят царета на това да му доказват, че нещата са познаваеми. Все не успявали, но и самият той не успявал да ги убеди напълно в ужасната неизвестност на всичко. Освен това, маниерът му бил много плах, защото винаги се имал за твърде невеж и несигурен в знанията си, което се дължало на факта, че същността на нещата била непознаваема.